

„Szép” előadást ígér

Ford-bemutató előtt a Kisszínházban

Az alcímben jelzett név ezúttal persze nem autómárkára vonatkozik, de a *Shakespeare*-t követő angol drámaíródalomban mégiscsak márkánév: a 17. században a Jakab-korabeli „drámaíródömping” idején élt és alkotott *John Ford*, akinek *Kár, hogy k...* című kétrészes tragédiáját mutatják be holnap, pénteken este 7 órai kezdettel a Kisszínházban, *Bodolay Géza* rendezésében.

— *A rendező neve után a plakáton „f. h.” áll, vagyis főiskolai hallgató...*

— Utolsóéves vagyok a főiskolán, *Adám Ottó* az osztályfőnököm. Decemberben Debrecenben rendeztem az *Arzén és levendulát*, a mostani szegedi premier lesz a vizsgaelőadásom.

— *Ford-darabbal nem akármilyen „falat”...*

Igen, voltaképpen keveset tudni róla azon túl, hogy 1586-ban született, és alig félútat drámát írt, közöttük *A megtört szív* és a *Kár, hogy k...* a legismertebb, ám mégis az Erzsébet-kori drámaíródalom legjobbjai között tartják számon. Igaz, rendkívül izgalmas, nagyszerű drámákat örökölt társával együtt, már csak ezért is különösen örülök ennek a vizsgafeladatnak. A gyors jelenetváltások, a szinte agyonnyújtott cselekmény, a komoly értelmezési lehetőségeket nyújtó, bár alapszabályait teljesen melodramatikusan

tikus történet mind kiváló rendezői terep.

— *Már a cím sem akármilyen...*

Igen, eleve figyelemfelkeltő, játszották *Kár, hogy szajha* címmel is, Ford egyik mecénásához írott leveleiben pedig úgy vall erről, hogy frivolitását talán menti a téma komolysága. Egyébként a darab kimonodottan szép, megrázó szerelmi történet Giovanni és Annabella, két testvér tragikus, vérfertőző szerelméről, sajátos költészettel, szinte krimiszerű bonyodalommal, a legkülönbözőbb szálakon „futtatott” cselekménnyel, a tragikustól a „kötelező” komikusig.

— *Mit adhat egy 17. századi mű ma nekünk?*

— Ami az egészről igazán izgalmas, az maga az alaphelyzet. Adott egy látzólag „tisztos” világ, polgárok, főnemesség, papok, akikről pillanatok alatt kiderül: oly erkölcsstelenek, hogy köztük az egyedüli tiszta emberséget éppen a vérfertőző testvérpár jelent. Szerelmük, noha a mindenkori morál nyilvánvalóan elítéli, szembeállítódik környezetükkel, szerelmi lázadásuk s ennek tragikus befejeződése szépséget ragyogtat föl, igazi költészet. Nagyon szomorú az a világ, ahol csak a testvérek tudják megtalálni egymást. Erről a szomorú világról szól Ford akkor, amikor Európá-szerzte lezárult a reneszánsz okozta fellendülés

kora, az eszmék ugyan még jelen vannak, de már a retorziók, a manierizmus, a barokk, a jezsuitizmus korszaka is elkezdődött. A manierista festők, tudósok, művészek mind szomorúak, mert érezték a szembenállást saját eszméik és a restaurálódó feudalizmus között. Hatalom- és pénzvágy, eszközül használt rossz ideológia, ma is gátlástalan eszközök, amelyekkel manipulálni lehet. A darabban ezért a „végzet” az, ami mindent irányít. Egyébként *Zsámbéki Gábor* mondta, hogy a történetet jól kell elmesélni, s ha ez sikerül, megteremti a tanulságokat bizonyos párhuzamokra. Véleményem szerint a 17. század közepének alaphangulata az utóbbi években mintha kísértene, s talán ettől is átéltető lesz a darab.

— *Aprópó, Zsámbéki Gábor: éppen a múlt héten mutatta be ugyanezt a darabot a budapesti Katona József Színház is...*

— Sőt, állítólag még Zalaegerszeg is készült rá. Mondom hiába, a fenti dolgok a levegőben vannak... A képmutatás, az előítéletek kollektív megnyilvánulásai, a pénzimádat ma is erősen érzékelhető. Mivel Fordnál mindez szinte tomboló szenvedélyekkel mutatkozik meg, mindezek költőiségét igyekszünk megragadni. Nem naturalizmussal, hanem inkább csak jelzésekkel érzékelte mindezt... Ezért igazán „szép” előadást készülnünk adni, a költőiség szcenikai értelemben is kulcszó kell legyen. Stilizáltan korabeli jelmezek és színpadkép, részben reneszánsz zene, effektek, amelyek helyenként a „történelmi horror” hangulatát is hangsúlyozzák — de nem folytatam. Majd minden eldől — a premieren...

D. L.

Zeneiskolások versenye

Szegeden rendezték meg a megyében működő zeneiskolák növendékeinek kamarazenei versenyét, ahol főleg makói és szegedi sikerek születtek. A legtöbb pontszámot *Rácz Géza* és *Dankó Éva* szegedi szonátapáros (tanáruk: *Stanics Béla*) és a *Szabó Julianna, Bíró Anikó, Háló József, Oláh Piroska* összeállítású makói együttes (tanáruk: *Baranyai György*) kapta. Dícséretben részesültek: *ifj. Baranyai György* és *Kiss Gábor* (Makó), *Herczeg Olivér, Bán Máté* és *Kiss László* (Hódmezővásárhely), *Látó Ferenc* és *Lévai Judit* (Szeged), *Fodor Csilla* és *Barna Beáta* (Makó), *Igaz Ibolya, Kiss András* és *Galgóczi Sándor* (Makó), *Vörös Márta, Illés Mónika, Czutor Zsolt, Laukó Zoltán* és *Bartha Tibor* (Szeged), illetve *Rigó Eszter* és *Rigó Erzsébet* (Szeged). A székesfehérvári országos döntőbe a két győztes kamaracsoport jutott.

Előkészítő felnőtteknek

A dolgozók kérésének megfelelően a szegedi Radnóti gimnáziumban ismét indul különbszintű vizsgára előkészítő tanfolyam az emelt szintű (B-tagozat) és az egységes szakmunkásképző iskolát végzettek számára. Az emelt szintű szakmunkásképzőt végzettek a gimnázium I–II. osztály biológia és földrajz tantárgyaiból tett sikeres különbözeti vizsga után beiratkozhatnak a dolgozók gimnáziuma III. osztályába, az

Május 25-től

Ünnepi könyvhét

Már megkezdtek az idei könyvhét előkészületeit a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésénél: kulturális életünk hagyományos tavaszi könyvseregzelemjét május 25. és június 1. között rendezik meg.

A tervek szerint a budapesti megnyitónak május 25-én — a hagyományoktól eltérően, a Vörösmarty tér átépítése miatt — a Deák tér ad helyet. A vidéki megnyitó helyszíne május 26-án Székesfehérvárott lesz.

A könyvhétre 18 könyvkiadó 130 újdonsággal készül. Változatlanul meghatározó az ünnepi listán a mai magyar szépirodalom: az újdonságok 70–80 százaléka kortárs hazai alkotó műve. Természetesen megjelennek ismeretterjesztő, kultúrtörténeti, művészettörténeti és politikai kötetek is. A külföldi irodalmat mintegy 20 kötet képviseli majd. Ez alkalommal is féláron árusítják a hagyományos, közkeletű antológiákat: a *Körkép* 84-et, a *Szép versek* 83-at, a *Rivalda* 82–83-at és az *Írószemmel* 83-at.

Az idei könyvhéten is megjelennek majd az utcákon könyvsátrak ezrei, s könyvtárak, könyvtérek nyílnak. Megrendeznek számos író-olvasó találkozót, dedikálást s más, színes programok is tarkítják a könyv ünnepi hetének rendezvényeit, melyekre külföldről is várnak íróvendégeket, kiadói szakembereket.

Az ifjúságmozgalom történetéből

A megyei KISZ-bizottság kiadványa

Esztendeje, hogy a haladó ifjúsági mozgalmak történetének felkutatásán fáradozó országos tanácskozássra gyűltek az újszegedi KISZ-iskolán. E kétnapos találkozóra emlékeztet a *KISZ Csongrád megyei Bizottságának Politikai Képzési Központja, a napokban megjelent jegyzőkönyv-dokumentummal.*

A vaskos, több mint 300 oldalas kiadvány — dr. Hegyi Andrásnak, a JATE adjunktusának, a szegedi kutatócsoport vezetőjének szerkesztésében — tartalmazza a tanácskozás plenáris, illetve szekciósülésén elhangzott előadásokat, referátumokat. Tanulságos volt hallgatni, s most újra olvasni dr. Svéd László kandidátusnak, az MSZMP KB Párttörténeti Intézetének tudományos főmunkatársának értekezését az ifjúságmozgalom történeti kutatás problémáiról. Bódi György, a KISZ KB tagja, a Csongrád megyei KISZ-bizottság első titkára a szervezett kutatómunkához adott hasznos módszertani útmutatót. Mivel a megye közel 100 tagú alkotóműhelye tetemes mennyiségű ismeretanyaggal gazdagította már az ifjúsági mozgalom történetét, az irányító testület e munka anyagi és tárgyi feltételeit teremtette meg, illetve népszerűsítését vállalta. Országosan ismert példája a helyi tudományos és szervező munka összehangoltságának, hogy a KISZ megalakulása-

nak 25. évfordulójára a kutatók kötetnyi tanulmánnyal rendelkeztek, amelyek példás gyorsasággal közkinccsé is váltak. A *Fejezetek hat évtized történetéből* című könyv a negyedszázados évfordulóra meg is jelent. Így a tavalyi találkozóról készült jegyzőkönyv nemcsak a legújabb kutatási eredményeket foglalja magában, hanem méltán tartalmazza az országos hírnévvel munkálkodó szegediek tapasztalatát is. S ez utóbira nem kevés szükség van. Mint Emőd Péter, a KISZ KB osztályvezetője a jegyzőkönyv előszavában írja: „... az 1983. áprilisában rendezett konferencia kicsit mérföldkő volt, nemcsak a megyei hanem az országos ifjúságtörténeti kutatómunkában is. Lezárt egy időszakot, amelyet a megyék alkotó elszármított tevékenysége, az érintkezés hiánya jellemezett, s amely nem volt mentes a párhuzamoságoktól és halmazódó hiányoktól, adósságoktól sem... egységesebb ifjúságtörténeti kutató- és gyűjtőmunka kialakításához adott impulzust.”

A Csongrád megyei KISZ-iskola eljuttatta valamennyi képzési központnak, megyei KISZ-bizottságnak e legfrissebb kiadványt, amely bizonyosan segíti majd az elkövetkező hetekben megalkuló Országos Ifjúságtörténeti Tanács koordináló, irányító tevékenységét is.

M. E.

Lottó-tárgynyereményjegyzék

Kedden tartották meg a lottó február havi tárgynyereményeinek sorsolását. A jutalom sorsoláson a 8. heti szelvények vettek részt.

Az alábbiakban közöljük a szegedi totó-lottó körzeti iroda területén vásárolt és nyereménnyel kisorsolt szelvényeknek a számát és a nyereményt.

3 290 774 l	3 729 719 n	55 694 054 k	81 078 581 g
3 297 527 s	3 736 472 p	55 883 138 s	81 092 087 m
3 331 033 e	3 743 225 s	55 889 891 f	81 105 593 l
3 324 539 e	3 749 978 l	76 101 620 f	81 125 852 e
3 331 292 f	3 756 731 k	76 121 879 n	81 139 358 n
3 344 798 m	3 763 484 m	76 128 632 l	81 146 111 n
3 351 551 o	3 770 237 e	76 135 385 g	81 152 864 s
3 358 304 p	3 776 990 e	76 142 138 h	81 166 370 l
3 365 057 p	3 790 496 g	76 148 891 n	81 173 123 n
3 371 810 o	3 797 249 n	76 155 644 o	81 179 876 e
3 385 316 s	3 804 002 p	76 162 397 s	81 186 629 n
3 392 069 s	3 824 261 i	76 175 903 s	81 200 135 f
3 412 328 g	3 864 776 j	76 182 656 k	81 267 665 f
3 419 081 o	3 871 532 d	76 196 162 p	81 274 418 p
3 425 834 s	3 878 285 h	76 209 668 r	81 281 171 s
3 432 587 f	3 885 038 j	76 216 421 m	81 321 689 e
3 452 846 f	3 891 791 h	76 229 927 m	81 328 442 l
3 456 599 s	3 898 544 j	76 236 680 p	81 348 701 o
3 466 352 m	3 905 297 n	76 243 433 j	81 355 454 g
3 513 623 l	3 912 050 r	76 250 186 e	81 362 207 r
3 527 129 l	3 918 803 s	76 256 939 s	81 375 713 s
3 553 882 l	3 939 062 s	76 277 198 i	81 395 972 f
3 547 388 m	3 945 815 m	76 283 951 p	81 402 725 o
3 554 141 e	3 952 568 p	76 290 704 i	81 416 231 s
3 567 647 e	3 959 321 p	76 297 457 e	81 436 490 k
3 574 400 p	3 972 827 e	76 304 210 m	81 443 243 s
3 581 153 s	3 979 580 j	76 310 963 s	81 449 996 s
3 587 906 s	3 986 333 r	76 331 222 s	81 497 267 s
3 601 412 s	3 999 839 l	76 337 975 n	81 524 279 s
3 614 918 l	7 882 814 e	76 351 481 s	81 531 032 l
3 628 424 l	44 686 664 s	76 358 234 l	81 531 032 l
3 635 177 m	44 693 417 g	76 398 752 e	81 544 538 n
3 675 695 r	44 700 170 h	81 017 804 j	81 558 044 e
3 689 201 s	44 896 007 r	81 024 557 m	81 564 797 j
3 695 954 s	44 902 760 f	81 031 310 g	81 571 550 f
3 702 707 o	44 909 513 p	91 044 816 f	81 585 056 f
3 716 213 g	55 680 548 k	81 051 569 n	81 598 562 s
3 722 966 h	55 687 301 e	81 071 828 m	

A gyorslistában az alábbi rövidítéseket használtuk: a — Vásárlási utalvány (1000 Ft); b — Wartburg Limousin típusú személygépkocsira szóló utalvány; c — Polski-FIAT 126p típusú személygépkocsira szóló utalvány; d — RT 402 típusú Videoton Hi-Fi torony (37 900 Ft); e — Szerencse-utalvány (40 000 Ft); f — Otthon lakberendezési utalvány (30 000 Ft); g — Zenesarok-utalvány (20 000 Ft); h — Iparcikk-utalvány (25 000 Ft); i — Vásárlási utalvány (20 000 Ft); j — Televízió I. (7900 Ft); k — Televízió II. (7600 Ft); l — Vásárlási utalvány (10 000 Ft); m — Vásárlási utalvány (9000 Ft); n — Vásárlási utalvány (7000 Ft); o — Vásárlási utalvány (5000 Ft); p — Vásárlási utalvány (4000 Ft); r — Vásárlási utalvány (3000 Ft); s — Vásárlási utalvány (2000 Ft).

A nyertes szelvényeket 1984. március 25-ig kell a totó-lottó kirendeltségek, az OTP-fiókok, vagy a posta útján a Sportfogadási és Lottó Igazgatóság címére (Budapest V., Münnich Ferenc u. 15. 1875) eljuttatni.

*

A gyorslista közvetlenül a sorsolás után készült, az esetleges hibákért olvasóink szíves elnézését kérjük.

Felhőjáték

Színes magyar film. Déry Tibor Pesti felhőjáték című regénye nyomán írta: Maár Gyula. Fényképezte: Novák Emil. Zene: Selmeczi György. Rendezte: Maár Gyula. Főbb szereplők: Jiri Menzel, (Balkai Géza), Hanna Macinichová (Pálos Zsuzsa), Jiri Admira (Garas Dezső), Esztergályos Cecília, Tolnai Miklós, Kiss Mari.

„Úgy éreztem, ha... szórakoztató filmre van szükség, legyen igényes, finom szórakoztatás; ha szórakoztatni kell, szórakoztasson Dery... — ez a vallomás Maár Gyuláé, s már e film bemutatása előtt, „reklámszövegként” is olvasható hallható volt itt-ott. Reklámszövegnek — ami a reklám természetét illeti — nem valami nagy hatással kecsegtető, de hogy igaz, s bölcs álláspontot, egyben pedig figyelemreméltó forgatókönyvírói-rendezői attitűdöt mutat, nem kétséges. Most pedig, a film látán és sorok írója rögtön hozzá is teheti: Maár Gyulát a mű igazolta. Messze-menően.

Déry Tibornak, a XX. századi magyar irodalom egyik legnagyobb alakjának először 1933-ban, a Nyíl című regényűjságban

Az átutazó címmel jelent meg a film alapjául szolgáló regénye, 1945-ben pedig *Pesti felhőjáték* címmel adták ki. *Pomogáts Béla* azt írja róla, akár szerelmi lektűrnek is olvasható (lenne), egy szerelmi küzdelem és cselekvés történetének. Persze jóval többről van szó. A főhős, dr. Rácz György modell-alakja a kiváló író-esszéista, Dery egyik legjobb barátja. *Németh Andor* volt, maga a sztori pedig Dery és *Karinthyne Böhm Aranka*, illetve ez utóbbi barátja, bizonyos Juci és Németh Andor körül fűződő szerelmeket (is) stilizálja, (mellékesen magának Németh Andornak a regény nagyon nem tetszett), a történet valószínűleg pedig az *Itélet* nincs-ben olvashattunk jócskán. (Néhány mondat, jellegzetes szó, kifejezés „innen véve” el is hangzik Maár Gyula filmjében.)

Hogy a regény és a belőle készült alkotás miért és mennyivel több viszonylag igényes szerelmi lektűrnel, a húszas évek értelmiségi-nagypolgári világának könnyed, játékos ábrázolásánál, arra a kulcszó: az idegenség. (Talán ezért is volt jobb az eredeti regény cím.) Mintha *Camus Közhely*-ének Mersault-ja köszönné vissza (pontosabban előre) a húszas évek derekának Magyarországnak, a tíz év után hazatért magányos entellektüel, akinek szellemi függetlensége, személyiségének varázslatos szabadsága voltaképpen nem több illúzió. Ez teszi mélységesen emberivé, a korai Dery-műben a későbbi nagy író erkölcsfilozófiai magasságait megelőlegező szemlélet kifejezőjévé.

Dr. Rácz akarata ellenére sodródik különböző groteszk helyzetekbe, egy szerelmi bonyodalom kellős közepébe. A magányosság, az idegenlétezés elvontsága a filmben hol tündéri, író-

niával és teljesen Dery-szemlemben, képleg is kitűnően megformált játékos-sággal, hol pedig rendkívül elegáns, finom, mélyesen intellektuális humorral pácolódik — ime, a Maár Gyula megfogalmazta igényes szórakoztatás kulcsa. S mivel az átutazó dr. Rácz szabadságtörékvése végső soron pusztá vágy marad, hiszen (ezt sugallja a befejezés) a múlttól, a társadalomtól, a környezet-től nem lehet elmenekülni, személyiségünk „fényes elszigeteltségét” megőrizni lehet ugyan, de az emberi sorsok egymást determinálják („nagyon, mélyen össze vagyunk kötve valahol”, írta *Ottlik Géza* is az *Iskola a határon-ban*) — a szórakoztatás, igényessége ily módon átcsap a szabadság és a determináltság problémakörének viszonyát vallató, komoly mondandóba.

Keresve sem lehetett volna jobb színészt találni a hős megformálására a groteszkre különlegesen érzékeny, kitűnő arcú *Jiri Menzel*nél. Alakítása színészi remekelés: tétova bolyongásai, az értelmiségi balfácán és az időnként színporkázóan szellemes entellektüel szélsőségei között járt bravúrtáncra egyszerre idezi és valóítja meg Németh Andort, Dery világát és a rendező fent elemzett törekvéseit. Méltó társa a *Kórház a város szélén*-ből megismert *Hana Macinichová*, akinek még arca is enyhén negroid, miként Böhm Arankaé volt, továbbá a barátnő Annyit játszó *Esztergályos Cecília*, a megcsaltágában is kitűnően kombináló férjet alakító *Jiri Admira* és *Tolnai Miklós*. Maár Gyula nemcsak kitűnően ismeri: pompásan érzi is a Dery-univerzumot, a korait és a későbbi egyaránt. Igen, szórakoztasson csak Dery. És így.

Domonkos László